

esse debebat Mulier illa in Apocalypsi connota, que damaem vicit, & post se diuini emisit, ad eum ablor-
dum, & que futura erat Advocata nostra post Filium
suum, quem Sancus ipse Paulus appellat Advocatum no-
strum apud Eternum Patrem; ligit dicendo, Iesum de
illa natum esse; de qua natus est Iesu, ex hoc principio
nobis argendum est, Conceptionem Marie Immaculatam
fuisse.

PARAGRAPHUS IV.

Loci, & Sententia Sanctorum Patrum hujus
argumenti.

Excepit Sancita Virginis, de qua propter honestem Domini,
nullam presul, cum de peccatis agitur, habere volo que-
sionem. Iudeo enim serm. 3. in Annunt. B. Virginis,

ad vincendam omni ex parte peccatum, quae conciperet, & parere
meruit sum, quem confitit nullum habuisse peccatum. S. Augu-
stini lib. de Nativit. & Grati. cap. 36.

Everni Confessi opus. Idem de Serm. de Annunt. Virginis.
Unde fides in Domino, in qua nullus habitat error accedit,
solus ad eam, eius fabricator, & Dominus venit. Idem contra
duas Haeres.

Nulli dubium est de Matri Domini, quin talis debuerit esse,
que non posset argui de peccato. Hieronymus in Epist. ad
Euseb.

Totum ad lumen Christi pertinet, quidquid Genitrix sue im-
peravit. Idem ibidem.

Non mirum, si Dominus redemptor. Mundum operationem
suam inchivit a Mare, ne per quam salus omnibus parabatur,
eadem prima fructum facilius haurire ex pignore. Ambros. in
cap. 1. Luce.

Virgo in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpa
fuit. Idem S. Ambrosius qui mulius in citatur.

Non sufficiens iustitia, ne vas illud electionis communius
incoferetur iniuriae: natura communio, non culpa. Cypri-
nus de Natali Virginis.

Natura tamen expedita, donec gratia fructum preferens. S.
Iohannes Damascenus.

Virgo etiam innumerariae divinitus Amo. Sophronius fer.
de Assumpt.

Immaculata, innumerata, incorrupta, omnibus modo Sanc-
ta, & ex parte alienissima. S. Ephrem Orat. ad B.
Virginem.

Mater Dei penitus Immaculata, & omnibus modis irrepre-
hensa. In Liturgia S. Jacob.

Cato ex Evidentiā compā. Basilius Seleuciens. Serm. de
Annuntiatione.

Perfectissima. Det imago ab ipso Deo summa arte, & singula-
re praevidentia deputata. S. Antoninus Archiepiscopus Florent.
in Psalm. 44.

Plus recte Christi pro Maria redimenda, quam pro omni-
bus aliis. Bernardini. Sene. tom. 3. Concil. 1. art. 3. c. 4.

Totius honor imperius Marii in gloriam regandas. Fili. Ru-
pertus Abbas.

Primumgenitus Redemptoris. S. Bernardinus Senensis Serm. 51.
cap. 3.

Singulariter electa ad missum redemptoris, & reparatio-
nis gratia. Guillelmus Parisiensis in Cantic.

Aurora pravia, dies natis nescia. Petrus Cluniacensis in
Prot. Virginis.

Mater innumerariae Sanctorum. Amphilius homil. in
Sanctam Deiparam.

Dicens erat; ut ea portaret, quia sub Deo major negat in-
tellectus, Virgo illa nescie. S. Anselmus lib. de Conceptione.

Ceteris Sancitis magnificum fuit non expugnari, Maria ne-
impugnare. Richardus a S. Victore, lib. de Emanuel.

Filius gloriatus cum Mare, non tam communem iusticam, quam
eudem. Arnoldus Carnot. Tract. de Laudibus Mariae.

Conceptione futura Marii Christi fuit quasi Conceptione Christi.
Petrus Blesensis.

Quod vel pueris mortalium confitit esse collatum, fas certa-
non est superius tanis videt esse negatum. Sanctus Bernar-

dus in Epitoli. ad Langdunenses.

Magna fuit Sanctificatio Jeremiæ, que potuit facile vitare
expulsio mortalium; maior Joannis Baptista, que potuit frequen-
tiam vitare mortalium; maxima Virginis Maria, que potuit
vitare, immo vitavit omne peccatum. Idem ibidem.

Cum in initiatibus concepit sunt omnes, neminem unquam
mortalem intra matrem viscerat. Sanctificatio legitim prae-
terit. Jeremiah, & Joannes Baptista; quamquam de Singulari Vir-
gine nulla sit ambiguitas, quia ipsa materies circumscripsa vi-
sceribus, sublimiori sanctificatione genere mundata sit, neptor
Sanctorum illud, in quo Deus, & Dei Filius eorum fuit
per se. Idem sermones de Nativitate Joannis Ba-
ptista.

Mundum specialissimum sibi Deus condidit, quem in iustitia,
& sanctitate fundavit. Idem, serm. de Nativit. Virginis.

Iovani gratiam apud Deum, quam tam gratiam? gratiam
plenum, & singulari; singulari, an generali? utramque
fidei dubio, quia plenum, & eo singulari, quo generali.
Idem serm. 3. in Annunt. B. Virginis.

Quia vel Angelica puritas Virginis illi valens comparari, que
digna fuit sacrarium fieri Spiritus Sancti, & habituacum Fili

Ego pars, quod copiosus gratia Sanctificationis in ea defen-
derit, quam in alii in uero Sanctificationis, que secum vitem
eius immutum ab omni peccato efficeret, quod nemini in uacis
mortalium creditum esse denatur. Idem serm. de Nativit.
Virginis.

Virgo non leviter, nec fortuito inventa, sed a seculo electa
ab Altissimo, praeconata, & sibi preparata. Idem.

Alli poset easim esti: Maria quasi in ipso casu suscep-
ta est, ne rueret. S. Bonaventura in 3. dist. 2. dis. 2. qu. 1.

Congruat ut Virgo nullum peccatum haberet, & ita vices
et alibet, nec ei succumbere ad morticum. Idem dist. 13.
art. 2. quast. 1.

Solis Filius Virginis fuit ab originali culpa immunit, &
Ista Mater, & Virgo in redemptum enim est, quod novo San-
ctificationis genere in eius Conceptione primordio Spiritus Sanctus
eum a peccato originali, non quod infatu, sed quod infusus,
redemt, atque singulari gratia praeferentes. Idem Serm. de
B. Virg.

Virum de mille annis operi, scilicet Christum, qui ab omni
peccato immunit est, ad annos originali, vel ventali, ex-
cepit purissima, & omni laude dignissima Virgo. Sanctus Thom-
as in Epitola ad Galatas, cap. 3. in Edit. Veneta 1592. & in Editione Parisiensi anno 1542. que ver-
e supraest fuit in aliis Editionibus.

Rationabiliter credimus, quod ea quo genuit Unigenitus &
Parce plenum grata, & veritatis, pra omnia, aliis magis
dona gratiarum, & privilegia accepit. Idem 3. part. quast. 27.

Decretus Sancta Synodus non esse sua intentionis comprehen-
dere in hoc deesse, ubi de peccato originali, Beatus, &

tomassum Virginem Mariam Dei Genitricem. Concilium
Tridentinum Serm. 5. decreto de peccato originali.

Talem sibi Filius Dei delegit, immo sibi Mariane conde-
voluit, quibus ipsum decetas, & quam sibi novitas esse pinc-
eretur. S. Bernardus super Cantico.

PARAGRAPHUS V.

Quid hauriri possit ex Theologia in hoc argumento.

Recipe adhuc integra animadvertisendum est, cum dicimus, Quid intel-
ligerit, & alterius Conceptionem Beatae Virginis esse Im-
maculatam, idem esse, ac alterius, illam immunit fuisse
a peccato originali, quod universalem Adz posteriori-
tatem inficit. Factum hoc non vocatur amplius in dubita-
tionem; non enim licet disquerere, & minus aducere con-
tra sententiam hanc displicere, seu publice in scholis, seu
in privatis colloquiis, quamvis nondum definitum fuerit
ab Ecclesia, tamquam de fide. Quod de jure est; vide-
littere qua in re constitutus sit incomparabilis hic favor, &
adeo singulare privilegium; videbimus varias Theologo-
rum sententias, quae que in laudem & gloriam Matris
Dei cedere videntur. Hoc in loco dicere mihi sat est,
quod semper fuisse tamquam separata ab Adz posteriori-
tate. Namque cum omni progenie sua peccati labo contami-
nari, quin Maria contaminaretur, quia non orbicabat nisi
pro Iesu Christo, & ab illo ita pendebat, ut sine illius
nunquam futura fuisse. Ita ut quemadmodum扇ior do-
cet Theologia, si Adam non peccasset, Filius hominis non
venisset; neque Verbum Caro factum fuisse, falem vi-
deatur; quod nobis manifestatum fuit in Scripturis: ita
neque fuisse Mater Dei Mater, & admirabilis hac crea-
turam permanixerit in rerum possibilitate, cum illis Nati-
vitas non decreta fuerit, nisi per decreturn posterius pre-
visionem Iustus Adz, & per illud decretum, quod respicit
Verbi Incarnationem.

Hinc plurimi Doctores magni Nomini, Zelotes gloria-
sissimis unionis, & personali unitio fuit sanctificata, &
evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratiam, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Modo
postulatis unionis, & personali unitio fuit sanctificata,
& evecta ad statum naturalis filiationis; Maria vero pre-
destinata fuit non solum gratia habituali, & consuetu-
dine, sed etiam ut effet Dei Mater. Gratia, quam
ipsum in Baptismo recipimus, non fecus ac in aliis Sacra-
mentis, nos conferit, ut bona opera exercemus. Mod

cipio hoc vocabulum ad apicem littera, & Schola rigorem; sed quia id perinde est, ac si creata fuisset; tati Deiparac ministerii, quibus ab aeterno illos destinavit; quam ad quem debuit gratia Maria beato illo suo Conceptionis momentum, quoniam esse debet Regina Sanctorum omnium, & Sanctus Sanctorum permanens erat in viceribus ejus?

Quaritur, quomodocum feri posit, ut infans sit peccator in sua conceptione, hoc est in ipso momento, quo genitale peccatum anima cum corpore conjungitur: sed animadversum est, nequaquam dici illum ab eo flesus fuisse patrum, cuius capax esse non potest. Itaque propter loquacitatem, quae modum inde prodit hominum patres, non ab ipso de illis non est peccator reus, qui peccare non potest; sed dico illum factum esse contagione peccati primi parentis sui, qui infelix fluxu ad illum usque manavit, ita ut anima eius fieret objectum ira Dei eodem tempore, puto, quo adhuc carni, quo ex primo peccatore dixit originem. Adam erat tamquam universalis homo, qui complectebatur in se omnem humanam naturam, neque illum infecit peccato suu. Dicit igitur aliquomodo potest, filium Adae in conceptione sua nocentem, esse inocentem; quodam in sensu dici potest innocens, quia nullum patravit scelus; sed nihilominus est nocens, quia involvunt est in crimen primi parentis sui, quod mortali in persona sua perverterat. Sed unde nam proficietur haec labes, quia ipsum tam miserere deformat: Nunquid ex anima, ex ea parte corporis? Hoc esse non potest ex anima parte dicet aliquis; quia immediate egreditur ex Dei manu, ideo profus munda est: at neque ex corporis parte; quia donec animalium non est, neque capax est peccati, neque obnoxium peccato. Si igitur Corpus, & Anima que dux sunt partes, ex quibus compenduntur est infans in ipso sua conceptionis momento, culpa vacans, totum, quod inde confutatur, nonne & ipsum culpa vacabit? Sed dicendum est, neque corpus, neque animalium scilicet, constitutio infantum rem, & objectum ira Dei, quia harum partium neutra nocens est. Hac est causa infelicitatis ejus; ex temporis articulo, quo simili junguntur, & quod est conceptionis momentum, per unionem suam constitutum filium Adae, & satis est infans existere Adae filium, ut involvatur in secreta patris sui, & priuete gratia, quam hic pater amissit per actuale peccatum; & hac pravitate illud est, quod originalis peccati macula nuncupatur.

Ex dubius vii, quibus Deus homini liberabat ab iniuria peccato, ceteri praefiantissima gratia matrem edem.

Quid Dei Filium coegerit, ut tanta sedulitate Matris dignitatem prospiceret, illud fuit, quia non erat venturus in Mundum, nisi ut peccatum exterminaret, & meritorum malis omnibus, quae Adae peccatum gignebat. Ut hoc adimpleretur, dux erant via: altera quidem, relata videnti hominem a peccato, si in illud lapsus fuisset; altera vero occurrendi huic malo, & lapsum ipsum prohibendi. Priorem elegit uteram cum univera poterit Adam; sed altera proculdubio erat melior, & aptior ad ostendandam Dei omnipotentiam, & Redemptoris Misericordiam erga Matrem suam. Cum enim nulla calamitas comparari posset cum illa, ex ea peccato proficietur; ita nulla est Misericordia par illi, quae nos in eternum liberat a malo aeo functo. Opus igitur erat, ut Redemptor, ad ostendandam vim meritorum suorum, hanc uteretur specie Misericordiae erga illam, quam ramquam suam Matrem futuram spectabat. Opus erat, ut modo præstantiori, ac nobiliori, quo fieri posset, redimeret, & eo momento, quo originalis peccati labe erat contaminanda, illam præstaret incolument. Opus erat tandem, ut illam suis taliter exornaret, ut Matri puritas simili effet puritatis filii, & ut uterque sine peccato conciperetur, alter quidem iure suo, alter autem ex privilegio.

Maria ex ipso sua Conceptionis momento inventa est gratia plena, ut omnes Doctores uno ore fatentur; non inde tamen afficeret tantum intelligent, illam jam ex tunc Deo fuisse gratianam; ad hanc significare volunt quodnam fuerit principium illud, propter quod placuit Deo. Ad assecundandum corum mentem, atque ratiocinationem, considerare possumus gratiam vel tamquam a iustitia distinctam; atque hoc in sensu gratia favor est; vel tamquam oppositum natura, & peccato; quo in sensu, si gratia non est Sanctitas eadem, tempore tam Dei donum est nostra Sanctificationis destinatum. Duplice hoc modo per gratiam Sacratu Virgo vita est in oculis Dei digna illius amore, & obtutu. Deus prævenit illam per gratiam, atque favorem: illa enim per se præferari non potuit a peccato, non leitus ac feme ex nihilo non potuit educere: illa recepti a Deo hac dona magnifica, hac valida subfida, has admirabilis gratias, quibus sublata fuit super omnes creature, & quae posuerunt prima spiritualis edifici sui fundamenta super montium cacumina, hoc e& in perfectione, quae omnium Angelorum, atque Sanctorum perfectionem excederet.

Inter omnes Theologos confit, supereminenter Deiparac dignitatem, esse magnitudinem ejusdem, ac fundationem. Hoc posito generatim ferri iudicium potest, si Deus, ut sibi faciat electos, atque prædestinatos, fecerit illos a reliquis hominibus, tribuens illis gratiarum, & superna-

turalium qualitatum dispositiones convenientes muneribus, tati Deiparac ministerii, quibus ab aeterno illos destinavit; quam ad quem debuit gratia Maria beato illo suo Conceptionis momentum, quoniam esse debet Regina Sanctorum omnium,

& Sanctus Sanctorum permanens erat in viceribus ejus? Profecto fatus illi non fuit a peccatorum massa separari, sed in illa requirebatur gratia, quae ab ipso Conceptionis articulo illam ab ipsi Sanctis distingueret: scilicet, quae non esset illi cum ceteris communis; sed que illam ad supereminente Sanctitatem attolleret, ad quam mera creatura valeat alligare: ita ut in ipso sua Conceptionis articulo considerari posset perfecta, & plena gratia, quia taliter receperat, quemque Marii sua confesse potest Deus, a qua erat in lucem emitendus.

Si in Filiis Dei honor agebatur, ut Maria ab omni actuali peccato præveretur, quae de re nemini licet ambi-
genere: igitur multo magis præservanda erat a peccato originali, quod magis est contagium. Actuali peccatum, licet mortale sit, semper est personale, & manet in persona, que illud patravit: ita ut in ipso sua Conceptionis articulo possit a peccato absolvitur: sed quodammodo patravit scelus; sed nihilominus est nocens, quia involunt est in crimen primi parentis sui, quod mortali in persona sua perverterat. Sed unde nam proficietur haec labes, quia ipsum tam miserere deformat: Non docent Pares, & credit Ecclesia. Veniale dico peccatum, quod tamen illam Dei gratia nequaquam privaserit, neque obicem statuerit eminenti illius Sanctitati: & dicit quidam, nequaquam cedrum fuisse in deducit Filiu, si contrafex peccatum origine, quod subiectum cam dæmoni, & quod Dei odio dignam fecisse?

Cum Sancta Virgo immunitatem consecrata fuisse a legibus generalibus, atque communibus ceteris filiis Adam, debuit immunitas eius a peccato originali. Et sane illa peccato originali non erat obnoxia concupiscentie, & legi illi membrorum, de qua loquitur Sanctus Paulus: illa non experta est dolores, ac fortes partus; Corpus illius non fuit post mortem corruptioni obnoxium, immunita fuit, ab omnibus legibus, illius.

*Credet
patrilli ex
ipso Concep-
tione San-
cti Virgi-
ni o-
scendit,
qui suis amor de eadem conceperat; eamque re-
perte Patrem Eternum, utpote illum, qui tibi aliquando luam eset secunditudinem communicatur. Cognovit il-
la Filium non solum tamquam Verbum Dei, sed etiam tamquam illum, cuius aliudgno Mater erat futura. Ado-
ravit Spiritum Sanctum tamquam Sponsum, qui in ipsa magna haec, & ineffabilia mysteria erat operatus; sed explicari non potest amor, quem in corde eius accedit adspexit, atque cogitatio infinita Dei Bonitatis in se.*

*Pater, rationes, quas habemus credendi, auge colendi Imma-
culatam Deiparac Conceptionem, & festum illius diem celebrandi summa cum pietate, ac devotione, non inutile erit, neque imperfectione addere anteriusrum sicut, quo nihil sanctius, & venerabilis est in Ecclesia ad fidem in hujus Mysteriis fide, & cultu conformans.*

Omnis Summi Pontifices, qui post Sextum IV. Ecclesiæ Dei præfuerunt, exceptio Pio III. Marcelli II. & Urbano VIII. qui paucis tantum diebus Sedem obtinuerunt, & quibus idcirco defuit tempus ostendendi suam devotionem; maga concessere privilegia, & plures gratias illis, qui tenent Sanctam Virginem sine peccati originali labo-
ceptam, & ne unus quidem in opposita sententia gratiam decreverit.

Nonnulli extulero elogii, qui aliquam devotionem erga Sanctam hanc Conceptionem proficiebantur; sicut Sextus ipse IV.

Alli, & omnes fere largiti sunt Indulgencias Tempis, imaginibus, & festivitatibus Conceptionis Immaculatae.

Alli, sicut Alexander VI. & Adrianus VI. confirmarunt Confraternitatem erectas in honore Conceptionis.

Alli denique, videlicet Leo X. & Pius IV. concesserunt, ut aliquot Sanctionalium monasteria Ordinis Sancti Francisci preferentes sub titulo Ordinis Conceptionis.

Confitatur ut liquet ex duplice Bulla Sixti. Summum hunc Pontificis edidisse Officium a Veronensi quodam Composito pro die feste Immaculatae Conceptionis Deiparac cuius precipuis finis est declarare Sanctissimam Virginem ab omni originali peccati labe præser-
vatum.

Clemens VII. multo post edidit Breviarium a Cardinali quadam compotum, in quo non modica pars huius Officii inserta est, & inter cetera Invitatorium Matutini: *Immaculatam Conceptionem Virginis, Marie, celebremus, Christum eum. Præseruamus adoramus Dominum.*

Pius V. cuius Sanctitas, ac scientia nemini competit, non est anno 1569, viva vocis oraculo concepsit, ut in universa S. Francisci familia recitari posset officium, quod Sextus IV. ediderat.

Provinciale Concilium Oxoniense habitum in Anglia anno 1522, præcepit diem festum Conceptionis colit, qui iam pridem in Oriente pluribus ante id tempus facilius celebribatur. Potuisse illud Concilium præcipere hanc festivitatem, nisi credidisset Sancta Virginis Conceptionem sanctam atque immaculatam fuisse? Omnes enim confessi, peccatorum festos dies non celebrari.

Concilium Generale Constantiense probavit tamquam veritatem Sancte Birgittæ revelationes, que plene sunt aperiitissimis testimonis, quibus Sancta Virginis Concep-

tionis pura, & immaculata probatur; qua in re, considerandum est revelationes hujusmodi plurimi habendas esse, ubi ac-
ciderint personis probata sanctitas; & cum ab Ecclesia

ad examen revocata, probataque fuerint, cujusmodi fue-
runt illa Sancta Brigitta, que anno 1377, probatae fuen-

ti a quinque Cardinalibus, Episcopis duobus, & Sacri-
Palazzi Magistro Gregorio XI. Commissario, a quibus pro-

fanctis, & veris habite sunt. Duos annos deinceps Urba-

equum est, vel saltum verisimile, valuisse Deum incipere magnum Incarnationis opus, ferendo, Matris sua Conceptionem, qui primus fuit gradus, pollui peccato ad quod tollendum veniebat? Quis fane mens est, S. Cyrilus in Ephesino Concilio dicebat, qui credat Fidelium Dei sibi elegit Templum vivens, ac thronum suum, ubi recipiens est in persona sua, & cuius jus, primum que ultim cederet debet: dæmoni infestissimo inimico! Postea hoc cogitare locum habere in anima ratione ac quaquam destituo?

*Communis Patrum, atque Doctorum sententia est, gratias omnes, quae præter ordinem collatæ fuerunt Mariæ, effectus fuisse quodammodo necessarios divinitate Mater patitur. Hoc quidam fatendum est; verum non defuit, qui afferant, Mariam debere hanc Maternitatem Immaculatam, utpote tamen, ut Fidelis quiscumque habet cor do-
mum fidei, Conceptionem Sancte Virginis esse Immaculatam; & oportet tamen, ut Fidelis quiscumque habet cor do-
mum fidei, Conceptionem Sancte Virginis esse Immaculatam.*

Quamvis nullum Concilium statuerit tamquam articulo fidei, Conceptionem Sancte Virginis esse Immaculatam, & oportet tamen, ut Fidelis quiscumque habet cor do-
mum fidei, Conceptionem Sancte Virginis esse Immaculatam.

Quamvis nullum Concilium Generale Ephesinum, quadrage-
sim fidelis anno habitum, illam vocat *Immaculatam*, vi-
delicet nulla peccati labe pollutam; quemadmodum inter-
pretatus est Sophronius, apud Sanctum Hieronymum: idea
immaculata, quia in nulla corrupta, Verum est illum non
dicere palam, ipsam in Conceptione immaculatam; sed
cum dicit ipsam nulla unquam labe fuisse inquinatum,
non expte labe originali peccati, sicut neque peccati
actualis, quandoquidem nullum Concilium vel antea, vel
post, decidit ipsam in aliquod incidisse peccatum.

Quartum Toletanum Concilium habitum anno 634, cum laudatum probat Missale a Sancto Ilidoro Hispaleo Archiepiscopo reformatum, in quo Conceptionis officium per octaviam disputationem connotatum est, & ubique dicitur, Maria ab Originali peccato præservata per privilegium quæsipli collatum Deiparac dignata.

Aliud Toletanum Concilium, quod undecimum dicitur, habitum anno 675, probat doctrinam S. Ildephonsi, & proficitur cum hoc insigni Sancta Virginis devoto, Ma-
riam nunquam originali peccati labe infectam fuisse.

Sexum generale Concilium Constantinopolitani habitum sub Agathone Papa anno 680, exceptio, omnibus plaudentibus epistolam Sophronii Patriarche Jerolymitanum, in qua nominat Sanctam Virginem Immacularam, sanctam corpo-
rem, & animam, & ab omni peccati contagione vacuam.

Omnis Summi Pontifices, qui post Sextum IV. Ecclesiæ Dei præfuerunt, exceptio Pio III. Marcelli II. & Urbano VIII. qui paucis tantum diebus Sedem obtinuerunt, & quibus idcirco defuit tempus ostendendi suam devotionem; maga concessere privilegia, & plures gratias illis, qui tenent Sanctam Virginem sine peccati originali labo-
ceptam, & ne unus quidem in opposita sententia gratiam decreverit.

Nonnulli extulero elogii, qui aliquam devotionem erga Sanctam hanc Conceptionem proficiebantur; sicut Sextus ipse IV.

Alli, & omnes fere largiti sunt Indulgencias Tempis, imaginibus, & festivitatibus Conceptionis Immaculatae.

Alli, sicut Alexander VI. & Adrianus VI. confirmarunt Confraternitatem erectas in honore Conceptionis.

Alli denique, videlicet Leo X. & Pius IV. concesserunt, ut aliquot Sanctionalium monasteria Ordinis Sancti Francisci preferentes sub titulo Ordinis Conceptionis.

Confitatur ut liquet ex duplice Bulla Sixti. Summum hunc Pontificis edidisse Officium a Veronensi quodam Composito pro die feste Immaculatae Conceptionis Deiparac cuius precipuis finis est declarare Sanctissimam Virginem ab omni originali peccati labe præser-
vatum.

Clemens VII. multo post edidit Breviarium a Cardinali quadam compotum, in quo non modica pars huius Officii inserta est, & inter cetera Invitatorium Matutini: *Immaculatam Conceptionem Virginis, Marie, celebremus, Christum eum. Præseruamus adoramus Dominum.*

Pius V. cuius Sanctitas, ac scientia nemini competit, non est anno 1569, viva vocis oraculo concepsit, ut in universa S. Francisci familia recitari posset officium, quod Sextus IV. ediderat.

Concilium Generale Constantiense probavit tamquam veritatem Sancte Birgittæ revelationes, que plene sunt aperiitissimis testimonis, quibus Sancta Virginis Concep-
tionis pura, & immaculata probatur; qua in re, considerandum est revelationes hujusmodi plurimi habendas esse, ubi ac-
ciderint personis probata sanctitas; & cum ab Ecclesia

ad examen revocata, probataque fuerint, cujusmodi fue-
runt illa Sancta Brigitta, que anno 1377, probatae fuen-

ti a quinque Cardinalibus, Episcopis duobus, & Sacri-
Palazzi Magistro Gregorio XI. Commissario, a quibus pro-

fanctis, & veris habite sunt. Duos annos deinceps Urba-

amori Filii erga eadem Matrem illata. Hoc argumentum texcentis aequaliter, & nemo est, qui illius vim nequeat intelligere.

De gratia. Hac gratia plenitudo, quam cognoscimus in Maria, non est terminus, quem Theologorum nostrorum Zelus pro Virgo in excogitaverit ad illius gloriam augendam: hoc jam usus Conceptionis fuit Angelus, qui nuncivit illi Incarnationis Mysterium eam salutans, non quidem ex nomine, sed ex ea gratia plenitudine. Queritur quoniam in vita sua momentum Sancta Virgo percepit a Deo hanc plenitudinem gratiae; & Sanctus Thomas ait, hanc a Maria sumpsit receptam momentum ipso, quo in Auge suu concepsa fuit. Sed ad intelligentem primo supponendum est, hanc gratia plenitudinem nequam id est, ac gratiam infinitam, cui nihil addi possit; Nulla creatura hujus capax est, sed hujus unius est praerogativa, de quod dictum est, gloria eius aperte tamquam unigeniti a Patre plena gratia, & veritas. 2. Supponendum est, hanc gratia plenitudinem diei non posse gratiam consummari in subiecto suo, quod ad gloriam confitentis, & perfectionis pervenerit, quem illi Providentia constitutus. Maria hunc gratiam gradum affectu non est, nisi cum vivere desit; cum toto vita sua studio semper crevit gratia. 3. Loco supponendum est, plenitudinem gratiae, de qua hic agitur, esse certum gratiae gradum, qui collatim cum illis omnibus, ad quos illi Sancti Pervenimus, ita hos antecellit, ut nequeat alio nomine exprimi, nisi plenitudinis nomine. Hoc in sensu Divus Thomas censit, Beatum Virginem receperit plenitudinem gratiae momentu sua Sanctificationis. Et ratio, quam adferit, est, Divina Sapientia propria esse ea gratiam suam distribuere, ut ilam accommodet dignitate, mystice, & munieribus, quibus definit Santos: unde concludit, cum Santa Virgo futura esset Mater Eterni Verbi, illi prodeundam fuisse in Mundu ex ornata gratia, quia ipsa supra Sanctas omnes collocaretur.

Tria privata legia Comitatu Virginia, Tria singulare privilegia comitata sunt hanc Immaculatae Conceptionem, quae illam inimitabilem constitutum. Primum illud erat, quod Doctores exteriores protectionem vocant, quae sit in Ministerio, & cura, quam Deus Angelis dedit, amovendis a servis suis tentationes, & tentationes peculiares secundum illud Davidicum: Angeli sunt manus de te, ut confundas in omibus aliis tuis. Hoc protectione nobis et perverteritis principium, sed cum illa proteccio sit validior in Maria, pro illa erat principium impeccabilitatis. Secundum privilegium erat extiratio ignis illius, qui dicitur somes concupiscentiae; quod vocabulum satis fit per se patet, videlicet Sanctam Virginem caruisse hac in malum concupiscentiae, quae nobiscum ostiuntur. Quicunque somus, & causa aequa secunda, atque funesta omnia criminum, quae patramus. Tertium privilegium; Immaculata ista Conceptione est naturalis veluti praerogativa divina Maternitatis, cui erat destinata: etenim cum ratione uero, qui in anteceduum, ut unanimes leit Theologorum sententia, illi collati sunt, affectus est infusum cognitionem omnia divinorum Mysteriorum, quae replevit mentem suam luminibus, celestibus, & cor, ardorissima caritate, quae nequam in mera creatura fuerit inventa. Beata Virgo nexus haberet essentia, & existente vinculum cum Salvatore Mundi: sola enim ratio, que Deum impulit, ut illam de mundo educere, huc fuit, ut parente filium suum. Hoc propositio est plurimum insignium Theologorum, quibus Patrum, & Bibliorum faverit; auctoritas, solidi fundamentis infra. Cum Deus in eternis Conditis suis deliberabat, utrum felicitatem hanc maleretur creaturis esset, non agebat solum de exercenda sua bonitate aequa potentia, sed alio spectabat. Cogitabat de Incarnatione Filiu fui, & potio, quod illi humanam carnem allumpsum esset, meditabatur, se illi Mariam in Matrem daturum: ita ut sicuti humanitas Sancta Christi, indecres, & praeficiens Dei temporis conjuncta fuerit hypothetica cum Verbo: qui predestinatus est Filius Dei. Quemadmodum facrati hujus Corporis proditio tunc tandem degenera fuit, cum tres Divine Personae statuerint, Verbum carne induitum iuri similitute, antequam itaueretur, ut Mariam nascatur, iam illa delecta fuerat in Matrem hujus Hominis Dei. Ejus aii in eminenti sanctitatem electio precessit decretum, abolutum nativitatis ejusdem, & glorio sus titulus, qui destinabatur illi, causa fuit, quae impulit Deum, ut eidem vitam conferret. Illa creatura non fuit inquit Concilium Balfense, nisi ut Creatorem suum vero gestaret. Isom fabravitis Filius Dei, ut effet Mater ejus in terris. (Sess. 36.) Si Jesus Christus non venisset in Mundum, illa, que proprius, & peculiaris est Mundus illius, ut Sanctus Bernardus inquit, nequam venisset. Ascensione Sapientia pulcherrimas has ades non adiuvavit, nisi quia ibi habitate cupiebat super terram: Sapientia adserit fisi domum: Et vivens hoc Tempium preparatum non fuit, nisi ut recuperet Altilium; Ad hoc solum est officia.

Imcomparabilis privata vtilitas, quae nequam occurrerunt in alia aliqua Creatura.

ra, videlicet admirabilem illius sanctificationem simul suis sanctificatis in Maria, immutabilem, & semper crescentem. Angelii quilem creati fuerunt in gratia Sanctificate, non factum est in Conceptione.

Hoc gratia plenitudo, quam cognoscimus in Maria, non est terminus, quem Theologorum nostrorum Zelus pro Virgo in excogitaverit ad illius gloriam augendam: hoc jam usus Conceptionis fuit Angelus, qui nuncivit illi Incarnationis Mysterium eam salutans, non quidem ex nomine, sed ex ea gratia plenitudine. Queritur quoniam in vita sua momentum Sancta Virgo percepit a Deo hanc plenitudinem gratiae; & Sanctus Thomas ait, hanc a Maria sumpsit receptam momentum ipso, quo in Auge suu concepsa fuit. Sed ad intelligentem primo supponendum est, hanc gratia plenitudinem nequam id est, ac gratiam infinitam, cui nihil addi possit; Nulla creatura hujus capax est, sed hujus unius est praerogativa, de quod dictum est, gloria eius aperte tamquam unigeniti a Patre plena gratia, & veritas. 2. Supponendum est, hanc gratia plenitudinem diei non posse gratiam consummari in subiecto suo, quod ad gloriam confitentis, & perfectionis pervenerit, quem illi Providentia constitutus. Maria hunc gratiam gradum affectu non est, nisi cum vivere desit; cum toto vita sua studio semper crevit gratia. 3. Loco supponendum est, plenitudinem gratiae, de qua hic agitur, esse certum gratiae gradum, qui collatim cum illis omnibus, ad quos illi Sancti Pervenimus, ita hos antecellit, ut nequeat alio nomine exprimi, nisi plenitudinis nomine. Hoc in sensu Divus Thomas censit, Beatum Virginem receperit plenitudinem gratiae momentu sua Sanctificationis. Et ratio, quam adferit, est, Divina Sapientia propria esse ea gratiam suam distribuere, ut ilam accommodet dignitate, mystice, & munieribus, quibus definit Santos: unde concludit, cum Santa Virgo futura esset Mater Eterni Verbi, illi prodeundam fuisse in Mundu ex ornata gratia, quia ipsa supra Sanctas omnes collocaretur.

Sanctus Thomas 3. pars. quies. 27. art. 1. probatur Virginis Nativitatem Sanctam esse, adfer tamquam indubium argumentum, festivitatem, quae ab Ecclesia celebratur. Nam Sanctus hic Doctor supposito, tamquam certo principio, Ecclesiam Romanam non celebrare festum aliquis iam Immaculata diem, nisi haec palam, & evidenter Sancta fuisse. Contrafutorum iure innixi principio, carente Ecclesiam instituto Fidem Conceptionis Sancta Virginem, quasi nemo dubitare posset: noxae inferendum est secundum Sancti Thoma Doctrinam, Maria Conceptione fuisse prorsus Sanctam, non focus ac illius Nativitatem? quia eadem ratio, quo alterius probat, consequenter probat utramque. Quapropter mirum est non debet, si hic idem Doctor ita responderit, ut respondit tertio argumento articuli secundi questionis ejusdem: quia tunc Ecclesia nondum celebrabit hanc festivitatem, atque, ut addit, tunc tempore dubitari potest, quid peculiares aliquot Ecclesia, quae illam celebrabant, Conceptionis hujus nomine intelligent. Sed cum omnia jam explanata fuerint, & hoc nomine Ecclesia universalis intelligat primum illud momentum, quo Maria Vitam accepit, dubitare non licet. Mariam ex momento Sanctam non exstitit. Immo animadversus illud est hoc nomen festivitatis Sanctificationis Mariam, amplissimum esse, & habere posse eundem sensum, quem habet illud immunitatis a peccato originali; quod eius festivitas Conceptionis melius exprimit, quod Ecclesia intelligit, & intelligendum jubes.

Duo rationes, que impulerant antiquos nominales Doctores, ne palam Conceptionis Immaculata sententiam, quae olim propagarent, hodie profus evanescunt. Prima quendam a Sancto Bernardo acceptum, Sancti Thome, Sancti Bonaventura, & Scotti erat, Romanam Ecclesiam nondum permisit, ut celebraretur Dieru hujus festivitas; non habet, sed id modo non permisit solum, sed praecepit etiam, ut proprium componeatur officium, atque suam interpoluit auctoritatem largiens indulgentias illis, qui eadem recolunt festivitatem, quin sermo fiat de Ecclesiis, Sacellis, Confraternitis, qui ipsa approbante sub hoc titulo sacrificatur, atque instituta fuerunt. Ratio altera propter quam summi illi Viri ha in re sententiam suam proferre dubitamus in re, quae aro suo adhuc era sub judice, est, quia sicuti plures, qui oppositam tenebant sententiam, vere quidem optimum habebant zelum, qui tamen non erat omnino secundum scientiam, quoniam errores aliquot immiscebantur, & inter ceteros videbantur auferre. Filius Dei qualitatem Redemptoris Genitricis sua. Sed cum modo doceatur, & affirmetur, Matrem a Filio vere fuisse redemptam, eo quod illam praeferaverit ab originali peccato: constat hanc illi non adimil qualitatem, & contra probati ipsum magis universaliter esse Redemptorem; quia non solum Redemptor est omnium hominum, sufficienter sedimendo genus humanum, verum etiam talis est quod modum; cum secundum hanc sententiam sit Redemptor noster, quia nos eripuit a servitu, & long-

Rationes Doctores, ne palam Conceptionis Immaculata sententiam, quae olim propagarent, hodie profus evanescunt. Prima quendam a Sancto Bernardo acceptum, Sancti Thome, Sancti Bonaventura, & Scotti erat, Romanam Ecclesiam nondum permisit, ut celebraretur Dieru hujus festivitas; non habet, sed id modo non permisit solum, sed praecepit etiam, ut proprium componeatur officium, atque suam interpoluit auctoritatem largiens indulgentias illis, qui eadem recolunt festivitatem, quin sermo fiat de Ecclesiis, Sacellis, Confraternitis, qui ipsa approbante sub hoc titulo sacrificatur, atque instituta fuerunt. Ratio altera propter quam summi illi Viri ha in re sententiam suam proferre dubitamus in re, quae aro suo adhuc era sub judice, est, quia sicuti plures, qui oppositam tenebant sententiam, vere quidem optimum habebant zelum, qui tamen non erat omnino secundum scientiam, quoniam errores aliquot immiscebantur, & inter ceteros videbantur auferre. Filius Dei qualitatem Redemptoris Genitricis sua. Sed cum modo doceatur, & affirmetur, Matrem a Filio vere fuisse redemptam, eo quod illam praeferaverit ab originali peccato: constat hanc illi non adimil qualitatem, & contra probati ipsum magis universaliter esse Redemptorem; quia non solum Redemptor est omnium hominum, sufficienter sedimendo genus humanum, verum etiam talis est quod modum; cum secundum hanc sententiam sit Redemptor noster, quia nos eripuit a servitu, & long-

praestantius Redemptor Matris fuit, quam a servitu preservavit. At quis improbare potest hunc Redemptoris terminum per preservationem, quo uis sumus, & quo hoc in argumento passim Theologi uruntur: quandoquidem eos fuit Sanctus Bernardus in Cantica, & passim in Scriptis nuncius modos similes dicendi? Hoc Redemptoris genus soli Maris convenit, in cuius gratiam adhibere voluit Deus universalem Redemptionem suam tantum dignitate, ut virtute Sanguini, quem effusus erat, illam praeferaverit non solum ab omni peccato mortali, & veniali, sed etiam originali, creans Animam illum, camque orans praestantis gratia, quam ea fuerit, quam deedes Angelorum omnium Principi in primo Creationis ejusdem momenti.

Probatur Cum Dei Filius Sanctus sit ex se infinita, atque infelix fabili Sanctitate, conjugante volens infirmam naturam nostram cum sua divinitate, & ex Virgine nasci, decebat, ut haec digna futura Mater tanti Fili, profus propefecta, & sancta, & nulla unquam peccati labe contaminata; nam ut Spiritus Sanctus inquit, increta Sapientiam nullam habere poterat commercium cum Anima tali macula infecta, neque sibi deligere mansuetum in corpore, quod pollutum fuisset subditum peccato. In malivolam animam non infastabili certitudini de fide. 1. Quia docet S. Thomas, cum Ecclesia Spiritus Sancti lumine, & afflato ducitur, non posse praecepere celebrationem festivitatis Myстrii, quod non habet veritas characterem, vel re, quae veritate Sancta non sit, quemadmodum praecepit, ut Immaculatae Conceptionis festivitas celebraretur; similiter illam falli non posse in Canonizatione Sanctorum. 2. Quia cum Ecclesia nihil protulit de aliqua Veritate, & Scriptura nihil explicite, vel perspicue docet quid credendum sit; dicendum est, Deum posuisse in Ecclesia sua Doctores, qui sunt Sancti Patres, quibus divisa sua lumina communicavit, ut penetrentur divinarum Scripturarum caliginem, easque populis interpretentur; & cum illi in aliquis loci explicatione contentiunt, vel de veritate, qua in eis continetur, non nequam fas est ab eorum sententia recedere, quia tenetur intelligere hos Scriptura locos secundum unanimem Sanctorum Patrum consensus, quamvis singuli privatim non sint fideli nostra regula. 3. Huic etiam argumento applicari potest scimus illud, atque Catholicum ejusdem Sancti Thomae (t. 2. q. 110. art. 12.) principium; sententiam, confutandam, vel Ecclesie mandatum praeferendum esse sententia peculiaris aliquis Doctoris, cuiuscumque auctoritatis ille sit; ita ut si quis re adiuste integra se objicerit huius Fidei Conceptionis Immaculatae, ut S. Bernardus, & fortasse ipsa etiam Divus Thomas, dubitare non debat, quoniam in validiori parte concedit. His potissimum sequitur, Immaculata Conceptionem non esse simplicem opinionem, quemadmodum plures alias Theologicas, sed immo Ecclesie Autoritatis, & unanimi Doctorum confessum, quamvis non proposita fuerit tamquam veritas de fide.

Nihil aquius & rationabilius est, quam in re hac, non Qui sequitur, sed ut in ceteris, quae ad Religionem pertinent, sequitur in re Sententiam Ecclesie; nemini quippe licet praeferre infirmas cogitationes suas, Ecclesie hujus iudicio, & consequenter enuntiari Sententiam Immaculatae Conceptioni contrarium. Cum igit Ecclesia agnoscit, & colat singulariter hoc Virginis privilegium, ignorare non potest traditionem, ut ex quo probavit, & instituit sub hoc Titulo festivitatem, Fideles, qui in hoc illius consilium sequuntur, errare non possunt, sed ambulant in via Veritatis. Quis enim melius dicere potest id quod docet Traditio de hoc Sancta Virginis privilegio, quam Ecclesia, quae illius custos est, atque sequeatur? & cui Jesus Christus promisit fore, ut usque in Secularium finem spiritus sui praesidium non desit?

Operae pretium est animadverte inter Opera, que Deus cum Maria operatur, & tamquam causa particularis, & alia, que agit solum cooperatus cum causis secundis, & quatenus agens universalis, hoc interesse disciri, quod cum in his rebus accedunt nature, & exigentia creaturarum, facilius defebit, non aliquam ex causis defere, ut tentatur effectus. Sed tecum ac deo, ut ipsa manum admoverit operi, & solus agit; tunc sententia, non inter glorias suas, ne opus maneat imperfectum. Ille deinceps, nunquam deficit, nunquam fallitur, ideoque nullus esse potest defectus in operibus ejus, quemadmodum nullus esse potest in Deo; cum enim ipse solus sit auctor, probrum unice in ipsum labore. Sed huc est Sententia aquae ac fons Sanctorum, Marianum opus esse, in quo Deus peculiariter curam adhibuit; ideoque Doctores nonnulli non verentur, ubi de productione Sancta hujus Creatura verba faciunt, ut nomine creationis, quod inventur etiam in aliquo Concilio, qui inveniuntur verbis illis Scriptura: Ipsi erexit illam in Spiritu Sancto; (Ezel. 2.) ex quo inferri potest cum Sancto Augustino, & Sancto Bernardo, si Jufi solus refecti fuerint per hominis, Dei hujus merita, Marianam singularem contigile honorem, quod per eadem merita, facta, & creatra fuerit, quia peccatum ne minimum quidem vitaverit id, quod omnino in aliis sententia prolata, necessario subiecti illius posteritatem na-

Hously Bibl. Cons. Theol. de Myster. Tom. III.

B. 3. cipie-

nus Papa VI. illas iterum jussit ad trutnam revocari a totidem Cardinalibus, pluribusque Episcopis, atque Doctoribus, qui illas authenticas confuerunt plenis veritatis, & a Deo spiritu profecas.

Bafleensis Concilii decretum in sessione 36. locum habere potest, quamvis acta hujus Concilii a sancta Sede confirmata non fuerint; nam servatur adhuc Roma Bulla, que revocata non fuit, & que palam dirimit questionem; sed quia ob hujus confirmationis defectum non habet vim definitio extrema. Quamvis autem Concilium hoc non habeatur pro Documento, nihil fecit totum summi Viri, qui etiam statuerunt, & qui cum zelo adulaboraverunt, ut hanc statuerent veritatem, ac efficerent, ut ab Ecclesia Universa reciperetur, nobis credenda est, si minus quam articulus de fide, certe saltum tamquam certissima, & in dubium non revocanda.

Denuo Tridentinum Concilium, quod novissimum est Documentum in sessione quinta docuit, & significavit in decreto, quod spes ad origine peccatum, sibi mente non esse comprehendendi beatam, & immaculatam Virginem Dei Matrem Mariam; sed velle hac in re servari Constitutiones Sixti P. IV. sub poenis, quae in illis propounderuntur, & quae ab ipso confirmantur, & iustificantur. Quia in re notandum est, cum hoc declaret Concilium, se nolle comprehendere in decreto suo de originali peccato Sanctissimam Virginem, declarare conqueferente a se non comprehendendi quidem in omnibus Scriptura locis, ubi et item de peccato originali.

Post autoritas Conciliorum, & Sanctorum Patrum ad copiam argumentorum subiecti potest auctoritas Catholycarum Universitatum, quae hodierna die non solum oppositam dereliquerunt sententiam, sed quae Sacramento se adstrinxerunt ad propagandam Immaculatam Virginis Conceptionem.

Potissimum Facultas, cuius semper zelus eniuit in tuta Sancta Virginis gloria, videns Doctores scientia celebrerimus in Conceptionis Articlelo dissentientes, & anceps Consiliu utram sequeretur sententiam, tandem illam amplexata est, quae tenet Immaculatam; antiquans enim decretum, quod aliquot annis ante ediderat, anno 1346. praecepit, ne in posterum integrum esset doceare, Mariam originalis peccati labem contraxisse; & post quadraginta circiter annos aliud proponit additum, quo cunctum est, quis Doctoratus laureum in praestantissima illa Facultate obtineret, nisi antea Sacramento se adstrinxeret, & innocentiam, & puritatem Conceptionis Deipropugnaturum.

Coloniensis Universitatis Parisensem fecuta, anno circiter 1422. cavit, ne Magistri Gradus cuiquam deferetur, nisi antea iuraret, se nequaquam doctorum, vel propagandorum opositum opinionem.

Mogontina hoc ipsum professus est post annos quinquaginta, & paulo post Valentia in Hispania, & ne singulare recenseam, dicere mihi satis est, omnes fere Doctores insignium Universitatum, Salmanticensis, Complutensis, Hispaniensis, Barcinonensis, hoc ipsum Sacramento polliceri, vel saltem hoc ipsum Immaculatam Conceptionem prefare.

Sicuti postmodum, quamvis haec esset Ecclesie sententia, tantaque veritatis, que non amplius in dubium revocata est, testimonia, recentes aliquot Doctores surrexerunt contra cultum Domina nostra, illum facilis antiquare non posse arbitrari sunt, quam si in aciem contra opinionem, & Immaculatae Conceptionis festivitatem descederent; ad quorum satis, & sermones scandalis reffertos refellendos, satis esse puto, illis summos opponere viros, qui novis facilius hisce prodierunt, & de quibus iam locuti sumus, qui certe illis non cedunt ingenio, ac doctrina; quoniam alii nituerunt in novissime habita concilio, ali nominis sibi celebratibus compararunt eruditissimi voluminibus; & ali disertis prædicationibus. Neque puto illos adhuc amplius sese comparare cum tot facitis Viris, & Religiosis Ordinibus, quales sunt Dominicani, Franciscani, Carmelites, Augustiani, Serviti, Ieronolymiani, Theatini, Jesuita, & universi omnium Ordinum, qui uno ore, & conscientie admittunt devotionem Immaculatae Conceptionis, ejusque celebrant festivitatem. Proculdubio multitudine tot virorum summorum, quorum quidem alii inter Sandos, vel Beatos ab Ecclesia recensentur, & alii proper virtutem aequa ac proper scientiam facili sui lumen extinxerunt; magna haec iniquam multitudine preponderante debet perinacis paucorum, qui alioquin non carent suspicione novitatum, que periculo suum proximam, & positive damnavit.

Animadversiones in sententias Sanctorum Bernardi, Bonaventurae, & Thome.

Putabam me collegiis quidquid a Theologis dictum sicut pro Conceptione Immaculata, cum legens ea, que illi objiciuntur, animadversi, unam ex validissimis,

re Matris sua; sic ergo sanctificavit Tabernaculum suum Alifimus. Inde vero in haec sententia confirmari debemus, quod in Antwerpensi Operum Sancti Thomae editione, a Coema Morelles Dominicano procurata, locus, quem attulimus est primo Sententiarum, sicut & ipse corruptus, & Pater Theophilus Renand in *Syntagma libris propriis*, narrat Dominum Bernardum de Thirono, qui Roma cauſam Conceptionis procurabat, cum hanc corruptionem deprehendisset, accusavisse Colmam Morelles coram Paulo V. qui accerme exprobavit-jusit folium scinderet, & locum prima lectione, ut oportebat, restituere. Hinc fit, ut injuria afficeret Sancti Thomae auctoritas contra Immaculatam Virginis Conceptionem.

PARAGRAPHUS VI.

Defensio Auctoris, recombinatae Conscientioribus locis.

Non errat S. Job alii causa exactandi momentum quo dicitur, & quo in lucem ceditus fuit, quia conceperat in peccato, non potest accidere in diuinum, & purissimum. S. Bernardus *Testimonio* *S. Bonaventurae.* *Conceptionis.* Idem Sanctus Bernardus sermone 13. ex quindecim, quod editis de Cosa Domini: Non est in filiis hominum magus, vel parvus, sicutus predicus sanctitatem, nec sanctus religiosus privilegium honoris, qui non in peccatis fuisse conceperat. Quia in re notandum est, cum hoc declaret Concilium, se nolle comprehendere in decreto suo de originali peccato Sanctissimam Virginem, declarare conqueferente a se non comprehendendi quidem in omnibus Scriptura locis, ubi et item de peccato originali.

Alii qui in medium afferunt tamquam Immaculatam Conceptionem contrarias, est S. Bonaventura. Profecto si dicitur fatus esset tempus fuisse, quo suscipiit polliuimus ipsum, non fucus ac toti alios incidit in eorum opinionem, qui considererunt Beatam Virginem, non fucus ac ceteros Adhuc Filiis originalis peccati labi infestos fuisse loci; qui ex Sancto hoc Duxere austerius suscipiunt hunc locum possumi tribuere; sed manifesta argumenta, quibus probamus ipsum non semper in hac sententia perficitur, vel mox sententiam mutata. In secundo enim Sermone de Sancta Virgine, qui reperiatur in tomo tertio Mognitina editionis anni 1609. ita loquitur: *Die primum Mariam plenam fuisse gratia preventi in sanctificatione sua; uidelicet gratia, que preferuimus eam ab omni sorte peccati originali, quam contrariebat per natura corruptionem, nisi peculiariter, qua preventa fuit, fuisse præseruata.* *Credendum enim est per novum sanctificationis genus, & Spiritus Sanctus illam preferuisse in ipsa Conceptionis momente ab originali peccato, non quod in illa fuerit sed quod in illa fuisse, non gratia singularis eam præseruasset.* Hoc testimonium adeo explicatum, atque perspicuum est, ut qui non alium sensum illis appingeretur, illam eludere conati sunt negantes hunc Sermonem, & hoc verba esse Sancti Bonaventurae sed licet non invalida ratione, & cum leviter tantum conjectura, refellere testimonium adeo apertum, ac tamquam auctoritate?

Reliquum est ut de Sancto Thoma loquamur, qui in *Summa*, quae nunc circumfertur, docet, Mariam originalis peccati labi infestam fuisse. Sed antequam ad trutnam vocemus hunc Articulum ex *Summa incomparabilis* Doctoris, qui Theologiz est Oraculum, animadvertisendum est, utrum alibi in aliis operibus palam, concepisse, & explicitis verbis suam significari sententiam; dubitandi quippe locus esset, ipsum palindromum canere voluisse in novissimo, quod est illius *Summa*: nam in lectione sexta in capitulo tertio Epistola ad Galatas, ubi explicat haec Scriptura verba: *Non est, qui faciat bonum, sed habet. Inveni vitum, felicitatem Jesum Christum, qui est in peccato; sed non inventum mulierum, qui prouerbii immunit fuisse a peccato originali, & veniali praeceps Sanctissimam Virginem Mariam omni laude dignam.* Hoc verba, que pluribus in editionibus suppresra fuerunt, inveniuntur in Veneta, & in Parisenis annorum 1529. & 1541. quae Spandonius in pluribus Bibliothecis inveniri testatur; & ego ipse unum vidi exemplar Gothicis characteribus expressum in Flexionibz Bibliotheca: ex quo suscipiatur licet Articulum *Summa*, ubi docet oportunitate fortasse corruptum fuisse, vel additum. Præterea Sanctus idem Thomas in primis Sententiis dicit. 44. artic. 3. ad 3. haec habet: *Possit aliquid creatum inventiri; quo nihil purius esse posse in rebus creatis, si nulla contingat peccatum inveniatur in rebus suis, & rebus eius.* *Beata Virgo, quae a peccato originali, & veniali immunit fuisse.* Sed non sine probatis auctoribus creditur, *Summa*, quam Sanctus Doctor sub vita sua exiitum conscripsi, plane fuisse corruptum; verus enim Auctor, ex Sancti Dominici familia, qui facilius codem, quo Sanctus Thomas obiit, vel paulo post, longe alter exponit, quod modo legitur in parte tercia quæst. 27. artic. 2. Est autem *Breviarium in summa Prædicantium sit. Virgo Maria*, cuius exemplar unum exstat in Bibliotheca Burgensis Collegii, ubi haec verba leguntur: *Ipsa vero (Beata Virgo) tam eminenter sanctificata fuit, quod non vniuersaliter, nec mortaliter peccavit, sicut pater per Sanctum Thomam in 3. pars. de Christo quæst. 27. artic. 6. In eadem etiam quæstione posse ejus *Sanctifications excellentiam in hoc, quod sanctificata fuit, in sua animatione, id est in coniunctione anima cum suo corpore in usu.**

Dei Filius Marcius sibi diligenter non habuit & arguit, probans utrumque, sed gratia naturalium factum.

Testimonio S. Thome & articulo 30. secundum probans utrumque, sed gratia naturalium factum. *Quodsumus de momento dimitationis agatur?* Deus pati non potest, ut natus fuerit, in illo momento sub demonis captivitate, & in Dei iniurie permaneat. Quid est momentum in hoc statu, si judicium ferendum est secundum Mundum; & momentum, cuius dedecus repararetur. Deus omnibus gratis fuditur? Nonne poterat illam deinceps sanctificare, ut S. Joannem Baptizatam, & Iaciam? Non ita Fideles; necon-

Prædictio
qua uia est
Maria ad
gratiam fer-
vantur.

Organum
qua reconsi-
deratur in Chri-
stianismo.

Quanam de re agebatur, ut cogeretur Deus tantum, adeoque singularem Mariae prærogativam conferre, qualis fuit conceptum esse fine peccatum? Agebatur, ut uno tantum momento sub demonis captivitate, & in Dei iniurie permaneat. Quid est momentum in hoc statu, si coram Deo purus, & sine labe; quapropter etiam configimus ad te, & tuam imploramus clientelam; nam prærogativa, quod a Deo recipisti, ut immunit esses ab omnibus misericordiis nostris, nonnisi misericordia sensus erga nos tibi potest immittere, *Pater Bourdaloue Sermons de Conceptione.* *Gra-*